

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. február 18.
(OR. en)

6308/21

WTO 31
SERVICES 3
FDI 2
COMER 16
DEVTEN 27
RELEX 115
COMPET 114
AGRI 69
ENV 85
DIGIT 24

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2021. február 18.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2021) 66 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2021) 66 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2021) 66 final

Brüsszel, 2021.2.18.
COM(2021) 66 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott
kereskedelempolitika**

A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika

1. AZ EURÓPAI KERESKEDELEMPOLITIKA A GAZDASÁGI ÁTALAKULÁS ÉS GEOPOLITIKAI INSTABILITÁS IDEJÉN: FELKÉSZÜLÉS A 2030-AS ÉVEKRE

A kereskedelem az EU egyik leghatékonyabb eszköze: Európa gazdasági jólétének és versenyképességének központi eleme, támogatja az élénk belső piacot és a határozott külső tevékenységet. Kereskedelmi rendszerünk nyitottságának eredményeként az EU a világ legnagyobb kereskedelmi hatalma a mezőgazdasági és feldolgozóipari termékek, valamint a szolgáltatások terén, továbbá az első helyen áll mind a befelé, mind pedig a kifelé irányuló nemzetközi beruházások tekintetében. A közös kereskedelempolitikának köszönhetően az EU egységesen nyilvánul meg a globális szinten, ami egyedülálló előnyt jelent számára.

Mivel új belső és külső kihívásokkal néz szembe, konkrétan pedig meg kell valósítania egy új, fenntarthatóbb növekedési modellt, amely az európai zöld megállapodásban és az európai digitális stratégiában került meghatározásra, az EU-nak új kereskedelempolitikai stratégiára van szüksége – olyanra, amely támogatja a bel- és külpolitikai célkitűzéseinek elérését, és előmozdítja a nagyobb fokú fenntarthatóságot, összhangban azzal, hogy az Unió elkötelezte magát az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak teljes körű megvalósítása iránt. A kereskedelempolitikának maradéktalanul ki kell vennie a részét a Covid19-világjárványt követő helyreállításból, a gazdaság zöld és digitális átállásából, valamint a világviszonylatban reziliensebb Európa kialakításából.

A 2030-ra előtekintő kereskedelempolitika kialakítása során a helyes szakpolitikai döntések

A 2017–2019-ben bevezetett korlátozások nagyobb értékű kereskedelmet érintettek, mint a 2009–2016-os időszakban, és az IMF úgy véli, hogy a kereskedelmi feszültségek továbbra is komoly kockázatot jelentenek a globális gazdaságra nézve most, amikor az különösen gyenge lábakon áll.

Az IMF stratégiai, politikai és felülvizsgálati főosztálya (2020), Developments in Global Trade Policy: Broadening Conflict May Hinder Recovery (Globális kereskedelempolitikai fejlemények: a bővülő konfliktus megnehezítheti a gazdaság helyreállítását), 2020. október 1.

meghozatala azt jelenti, hogy figyelembe kell venni a közelmúlt politikai, gazdasági, technológiai, környezeti és társadalmi elmozdulásait, valamint az ezekből kibontakozó globális trendeket¹.

Globális méretű bizonytalanság van kialakulóban, amelyet politikai és geogazdasági feszültségek táplálnak. A nemzetközi együttműködés és a multilaterális irányítás helyett **növekvőben van az egyoldalúság**, aminek következménye a multilaterális intézmények működésének megzavarása vagy megkerülése. E tendenciák több fejleményből erednek.

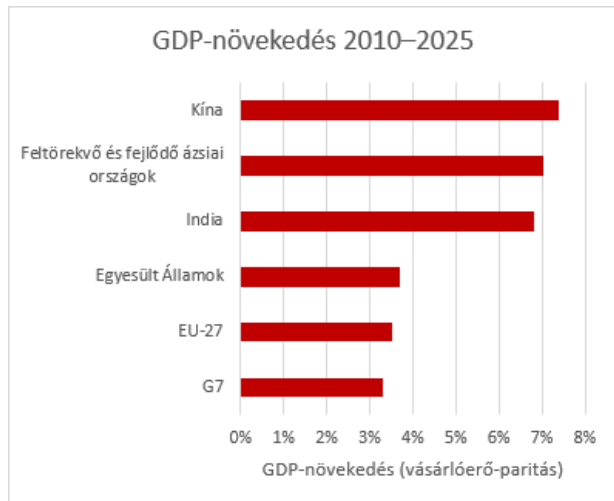
Először is, **a globalizáció, a technológiai fejlődés** és a globális értékláncok felépülése

kettős hatással volt a gazdaságokra és a társadalmakra. Egyrészt ezek hatalmas hatékonyságnövekedést eredményeztek, a világ számos részén ösztönözve a fenntartható, kereskedelem vezérelte gazdasági növekedést, ami segített emberek millióit kiemelni a szegénységből. Másrészt ezek a fejleményeknek néha erőteljes bomlasztó hatásuk volt, ami növekvő egyenlőtlenségekhez, és egyes emberek és közösségek leszakadásához vezetett. A

¹ A Bizottság 2020. évi stratégiai előrejelzési jelentése elemzi, hogy miképpen hatott a Covid19-világjárvány egyes érintett megatrendek dinamikájára (COM(2020) 493 final). A Bizottság 2021. évi stratégiai előrejelzési jelentése a nyitott stratégiai autonómiára fog összpontosítani.

várt átmeneti kiigazítási költségek helyett időnként az életszínvonal, a foglalkoztatási lehetőségek, a bérek és az egyéb munkakörülmények tartós romlására került sor. Sok esetben úgy vélik, hogy a kormányok nem reagáltak kellőképpen a **gazdasági kiigazításokra** és azok negatív hatásainak enyhítésére². Ennek következtében felerősödtek a deglobalizációt szorgalmazó hangok, valamint a befelé forduló és elszigetelő jellegű válaszlépések.

Másodszor, **Kína gyors előretörése**, amely jól mutatja az ország globális ambícióit és egy sajátos állami kapitalista modellt követ, alapjaiban változtatta meg a globális gazdasági és politikai rendet. Ez egyre nagyobb kihívást jelent a meglévő globális gazdasági kormányzási rendszer számára, és befolyásolja az egyenlő versenyfeltételeket a globális és hazai szinten versenyző európai vállalkozások számára³.

Források: IMF – Világ gazdasági kilátások

a célt tűzte ki, hogy 2030-ig legalább 55 %-kal csökkenjen az üvegházhatásúgáz-kibocsátás, valamint védje, megőrizze és gazdagítsa az EU természeti tőkéjét. Mint ilyen, ez lesz versenyképességünk mozgatórugója, és **gazdaságaink fokozatos, de mélyreható átalakulását** fogja eredményezni, amely viszont erősen befolyásolja majd a kereskedelmi szokásokat.

A zöld gazdaságra való átállást össze kell egyeztetni a társadalmi igazságossággal. A globális ellátási láncokban a világ számos részén továbbra is komoly **hiányosságok tapasztalhatók a tisztességes munka tekintetében**⁴ – az egyesülés szabadságának súlyos megsértéseitől a

Harmadszor, az **éghajlatváltozás** felgyorsulása, a biológiai sokféleség csökkenésével és a környezet pusztulásával együttesen, azok pusztító hatásának kézzelfogható példáival párosulva ahhoz vezettek, hogy a zöld gazdaságra való átállás lett korunk meghatározó célkitűzése.

Az európai zöld megállapodás az EU új növekedési stratégiája, amely elősegíti gazdaságpolitikánk újradefiniálását annak érdekében, hogy az jobban megfeleljen a XXI. század kihívásainak. Átfogó célja egy klímasemleges, környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony és reziliens gazdaságra való átállás 2050-ig, továbbá azt

² Uniós szinten az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap célja, hogy hozzájáruljon az ilyen kiigazítási költségek kezeléséhez; vö.: Az Európai Parlament és a Tanács 1309/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapról (2014–2020) és az 1927/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről. Folyamatban van egy új rendelet elfogadása, amely lehetővé teszi az alap számára, hogy továbbra is támogassa azokat a munkavállalókat és önálló vállalkozókat, akiknek megszűnt a tevékenysége.

³ Ez a kihívás különösen az energiaigényes iparágak és különösen az acélipar területén látványos, ahol globális megoldásokra van szükség a világpiacra tapasztalható hatalmas egyensúlyhiányok kezelésére, amelyek hátrányosan érintik az európai vállalatokat és aláássák ezen ökoszisztéma sikeres zöld átállítását.

⁴ A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) adatai alapján a becslések szerint 25 millió ember továbbra is kényszermunkát végez, 152 millióan gyermekmunka áldozatai és világszerte évente 2,78 millió munkavállaló hal meg munkahelyi balesetek vagy munkavégzéssel összefüggő betegségek miatt; Források: Global estimates of modern slavery: forced labour and forced marriage (A modernkori rabszolgaságra vonatkozó globális becslések: kényszermunka és -házasság), ILO (2017); Global Estimates of Child Labour (A gyermekmunkára vonatkozó globális becslések), ILO (2017) és az ILO internetes oldala.

rossz munkakörülményekig⁵. A munkavállalók alapvető jogaiktól való megfosztása világszerte negatívan hathat a szociális körülményekre, és táplálhatja az emberek globalizációból és nyílt kereskedelemből való kiábrándultságát.

Negyedszer, a **digitális transzformáció** a fenntartható fejlődés egy további kulcsfontosságú támogató eszköze, amely azonban teret enged a versenynek és a nem megfelelő multilaterális kormányzásnak is. A digitális évtized kezdetével Európa digitális transzformációjának támogatása prioritást jelent mind a belső, mind a külső politikákban, beleértve a kereskedelempolitikát és annak eszközeit is. Ugyanakkor **a kereskedelem jellege tovább fog alakulni**. Erőteljesebben innovációvezérelt lesz, a szellemi tulajdon védelmével megtámogatva, és a szolgáltatások kereskedelme egyre nagyobb jelentőségre fog szert tenni az árukereskedelemmel képest⁶. A szolgáltatások (pénzügyi szolgáltatások, távközlés, informatika, szállítás és logisztika) nemcsak közvetlenül járulnak hozzá az értéklánchoz, hanem – ami még ennél is fontosabb – azzal is, hogy beépülnek a termékek gyártásába. A gazdaság szolgáltatásközpontúvá válása és a digitális technológiák előretörése jól fizetett és jó minőségű munkahelyeket teremtett, és ösztönözte a gazdasági növekedést.

A **Covid19-világjárvány** felgyorsította ezeket az elmozdulásokat és azokra irányította a figyelmet, miközben meghozta a maga kihívásait is. A világjárvány kiemelte a kölcsönösen összefonódó jellegét a gazdaságoknak, amelyek stabil és kiszámítható nemzetközi szabályokra és reziliens közlekedési csatornákra támaszkodnak. Felfedte, hogy milyen kockázattal jár, ha a globális együttműködés és bizalom megrendül. Felvetett a helyes politikamixszel kapcsolatos kérdéseket is a bel- és külföldi ellátási források diverzifikálása, valamint a stratégiai termelési kapacitások és tartalékok kiépítése tekintetében. Azt is megmutatta továbbá, hogy milyen fontos válsághelyzetben bővíteni az egészségügyi termékek termelését, és hogy szükség van az együttműködésre a népesség kiszolgáltatottabb csoportjai számára egyenlő hozzáférés biztosítása érdekében. Ezenfelül az állami támogatások és a gazdaságban való állami részvétel jelentős növekedéséhez vezetett, amire szükség van az egészséges vállalatok megmentése és a munkahelyek védelme érdekében, hosszú távon azonban nem biztos, hogy fenntartható, és feszültséget kelthet.

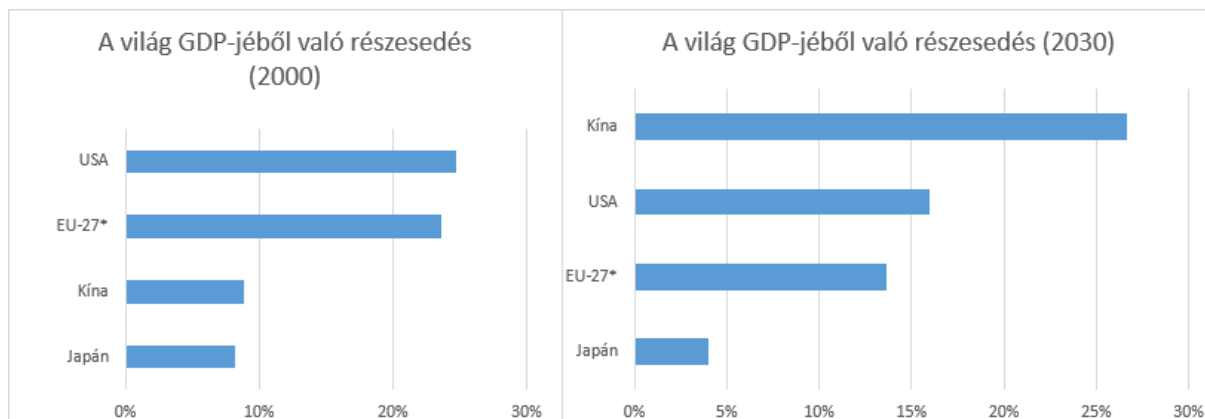
Végül pedig figyelembe kell venni a gazdasági kilátásokat az egész világon. Az EU továbbra is globális gazdasági hatalom és élen jár a fenntartható növekedésben. Az OECD legutóbbi hosszú távú előrejelzései azt mutatják, hogy az euróövezetben a reál GDP évente 1,4 %-kal fog növekedni (összesített éves növekedési ráta) az elkövetkező 10 évben⁷. Mindazonáltal ezeket a növekedési kilátásokat elhomályosítják a más régiókban zajló fejlemények, és Európa nemzetközi gazdaságban betöltött relatív helyzete változni fog. Már 2024-ben a világ GDP-növekedésének 85 %-a várhatóan az EU-n kívül fog keletkezni. Kína folyamatos előretörése nagyban befolyásolja az elkövetkező 10 év globális gazdasági fejleményeit (az OECD előrejelzése szerint a kínai GDP évente 4,7 %-kal fog növekedni).

⁵Bizottsági szolgálati munkadokumentum: A tisztességes munka előmozdítása világszerte (SWD(2020) 235 final).

⁶ 2016-ban – az árukat és a szolgáltatásokat egyaránt figyelembe véve – az EU behozatalának 80 %-át és az EU kivitelének 82 %-át olyan ágazatok termelték, amelyekben fokozott szerepe van a szellemi tulajdon-jognak. IPR-intensive Industries and Economic Performance in the European Union, Industry-Level Analysis Report (Fokozott szellemi tulajdonjog-igényű iparágak és gazdasági teljesítmény az Európai Unióban, Iparági szintű elemzési jelentés), az Európai Szabadalmi Hivatalnak (EPO) és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalának (EUIPO) közös tanulmánya, 3. kiadás, 2019. szeptember.

⁷ OECD (2020), A reál-GDP hosszú távú előrejelzése (mutató).

Az EU kereskedelempolitikájának figyelembe kell vennie ezeket a globális trendeket és kihívásokat, hogy tükrözze az „Európa globális szerepének erősítésére”⁸ irányuló politikai törekvést. A kereskedelempolitikának választ kell adnia az érdekelt felek elvárásaira is, amint azt a tagállamokkal folytatott megbeszélések során, az Európai Parlament által elfogadott állásfoglalásban⁹ és a nyilvános konzultáció során kifejtett nézetekben jelezték¹⁰.

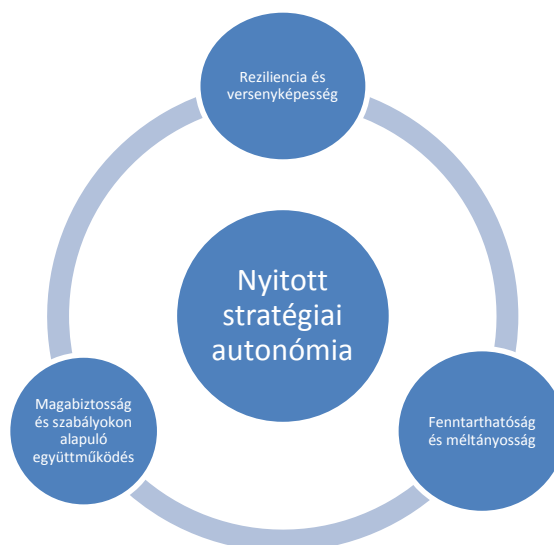

Források: Az OECD real-GDP-re vonatkozó hosszú távú előrejelzései

2. AZ EU NYITOTT STRATÉGIAI AUTONÓMIÁJÁT TÁMOGATÓ KERESKEDELEMPOLITIKA

2.1. Nyitott stratégiai autonómia

Az EU erősebbé és ellenállóbbá tételéhez számos szakpolitikai területen átívelő, összehangolt **belső és külső tevékenységre** van szükség, melynek során az összes kereskedelempolitikai eszközt felhasználjuk az uniós érdekek támogatására és a szakpolitikai célkitűzések megvalósítására, és ennek érdekében ki is igazítjuk ezeket az eszközöket. Arra is szükség van továbbá, hogy a partnerekkel való együttműködés során az EU az erősségeire támaszkodjon. A „nyitott stratégiai autonómia” e szükségletre ad választ. **A nyitott stratégiai autonómia¹¹ azt hangsúlyozza, hogy – a stratégiai érdekeit és értékeit tükröző vezető szerep és elkötelezettség révén – az EU képes meghozni a maga döntéseit, és a körülötte levő világot a stratégiai érdekeit és értékeit tükröző vezető szerep és elkötelezettség lévén formálni.** Az EU azon alapvető meggyőződése tükröződik benne, hogy korunk kihívásainak kezeléséhez inkább több, semmint kevesebb globális együttműködésre van szükség. Azt is jelenti, hogy az EU továbbra

⁸ Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára (2019–2024).

⁹ Az Európai Parlament állásfoglalása az uniós kereskedelempolitika felülvizsgálatáról (2020/2761(RSP)).

¹⁰ https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=266&utm_source=dlvr.it&utm_

¹¹ Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért (COM(2020) 456 final).

is kihasználja a nemzetközi lehetőségek nyújtotta előnyöket, miközben magabiztosan védi érdekeit, megóvja az uniós gazdaságot a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szemben és biztosítja az egyenlő versenyfeltételeket. Végül magában foglalja a belső szakpolitikák támogatását az EU gazdaságának megerősítése és annak elősegítése érdekében, hogy az Unió globális vezetőként pozicionálja magát a globális kereskedelemirányítás szabályokon alapuló, megreformált rendszerének megvalósítása során.

A nyitott stratégiai autonómia egy szakpolitikai választás, de egyúttal egy döntéshozói szemléletmód is. A **nyitottság** fontosságára épít, emlékeztetve arra, hogy az EU elkötelezte magát a jól működő, diverzifikált és fenntartható globális értékláncok mellett megvalósuló, nyílt és tisztességes kereskedelem mellett. Felöleli a következőket:

- **reziliencia és versenyképesség** az uniós gazdaság megerősítése érdekében;
- **fenntarthatóság és méltányosság**, amely tükrözi a felelős és méltányos uniós fellépés szükségességét;
- **magabiztosság és szabályokon alapuló együttműködés**, szemléltetve, hogy az EU a nemzetközi együttműködést és a párbeszédet részesíti előnyben, ugyanakkor szükség esetén készen áll arra, hogy felvegye a harcot a tisztességtelen gyakorlatok ellen és érdekeinek érvényesítése érdekében autonóm eszközöket alkalmazzon.

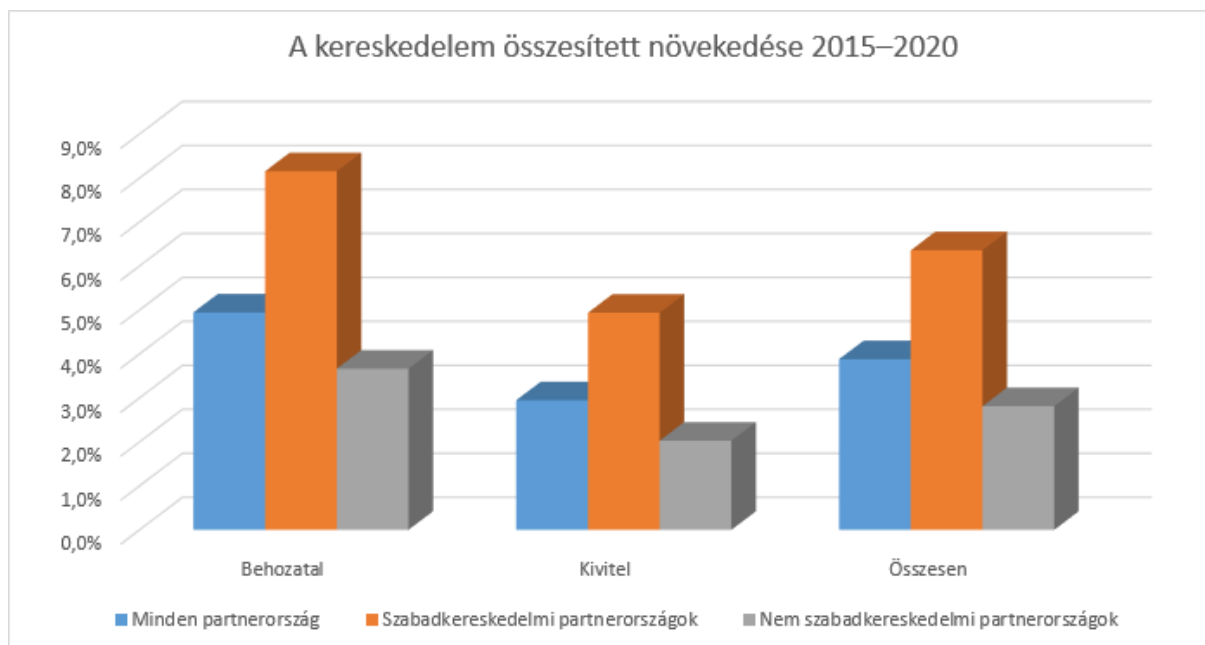
2.2. A nyitottság és a szerepvállalás mint stratégiai választás

2019-ben az EU több mint 3,1 billió EUR értékben exportált, valamint 2,8 billió EUR értékben importált árukat és szolgáltatásokat. Ezzel összességében az EU a világkereskedelmi színtér legnagyobb szereplője.

Az EU a (belső és külső) nyitottságra épül. Az EU az áruk és szolgáltatások legnagyobb exportőre és importőre világszerte. A gazdasági nagyhatalmak közül az EU az egyetlen, amely gazdaságának legnagyobb részét a kereskedelem teszi ki. Az uniós kivitel manapság 35 millió ember számára biztosít munkát az EU-ban, szemben a 2000. évi 20 millióval¹². Az EU gazdasága egyaránt támaszkodik a behozatalra is, amely lehetővé teszi a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz és más inputokhoz való hozzáférést. Az EU behozatalának 60 %-át valójában uniós áruk előállítására használják fel, és mióta 1995-ben

még nyitottabbá vált a behozatal előtt, mintegy 550 milliárd EUR-val növekedtek a bevételei. Az EU kiemelt rendeltetési helye az alacsony jövedelmű országokból (különösen Afrikából) és a szomszédos országokból származó kivitelnek is, ezáltal világszerte segíti a fejlődés és a gazdasági növekedés előmozdítását. Csakúgy, mint a legutóbbi gazdasági és pénzügyi válságot követően, a kereskedelem kritikus fontosságú lesz a Covid19-világjárvány okozta gazdasági visszaesés után az Unió „zöld helyreállításában”.

¹² A Kereskedelmi Főigazgatóság belső számításai a következő alapján: Arto, I., Rueda-Cantuche, J.M., Cazcarro, I., Amores, A.F., Dietzenbacher, E. Kutlina-Dimitrova, Z. és Román, M. V., EU exports to the World: Effects on Employment (A világ többi országába irányuló uniós kivitel: A foglalkoztatásra gyakorolt hatások), az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2018, ISBN 978-92-79-93283-0, doi:10.2760/700435, JRC113071. https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf

Források: Eurostat COMEXT.

Ahhoz, hogy az EU megerősítse rezilienciáját és támogassa különböző gazdasági ágazatainak a versenyképességét, biztosítani kell a nyílt és torzulásoktól mentes hozzáférést a nemzetközi piacokhoz, ideértve az új piacokra jutást és a nyílt kereskedelmi forgalmat is, ami az iparnak, a munkavállalóknak és az állampolgároknak egyaránt javára válik. Az EU ipari ökoszisztémái, amelyek egy adott értéklánc mentén tevékenykedő összes szereplőt felölelik – a mezőgazdasági termelőktől és gyártóktól a szolgáltatókig, a globális multinacionális vállalatoktól a kkv-kig és az induló innovatív vállalkozásokig –, kulcsfontosságú szerepet játszanak az EU gazdaságának nemzetközivé válásában.

Az EU nyújtja **a világon a legtöbb kereskedelemösztönző támogatást**¹³. A Covid19-világjárvány megerősítette, hogy szükség van a 2017-es közös uniós kereskedelemösztönző támogatási stratégia teljes mértékű végrehajtására. Valójában az EU stratégiai érdeke, hogy támogassa a legveszélyeztetettebb fejlődő országok (amelyek közül sok Európához földrajzilag közel helyezkedik el) világgazdaságba történő fokozott integrációját.

Az EU világszerte 74 ország első számú kereskedelmi partnere. A legfontosabb kereskedelmi partnere számos ázsiai, afrikai, nyugat-balkáni és szomszédos nemzetnek, valamint az Egyesült Államoknak.

Az EU-nak teljes mértékben ki kell aknáznia **a nyitottságából és az egységes piacának** vonzerejéből fakadó erőt. Az EU-t nyitottsága és a nemzetközi szinten való szerepvállalása a nemzetközi együttműködés, a multilateralizmus és a szabályokon alapuló rend hiteles támogatójává teszik, amelyek viszont kritikus fontosságúak az EU érdekei

szempontjából is. Az EU a partnereivel együttműködve biztosítja az egyetemes értékeknek – nevezetesen az emberi jogok előmozdításának és védelmének – a tiszteletben tartását. Ez magában foglalja az alapvető munkaügyi előírásokat és a szociális védelmet (a szociális jogok

¹³ A kereskedelemösztönző támogatás célja a fejlődő országok támogatása abban, hogy a kereskedelem segítségével ösztönözzék a szegénység csökkentését. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendben szereplő 8a. fenntartható fejlődési cél a kereskedelemösztönző támogatások (különösen a legkevésbé fejlett országoknak nyújtott támogatások) növelésére vonatkozik. A 17. fenntartható fejlődési cél – többek között – magában foglalja a fejlődő országok, és különösen a legkevésbé fejlett országok kivitelének növelésére irányuló erőfeszítéseket.

európai pillérével összhangban), a nemek közötti egyenlőséget¹⁴, valamint az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelmet.

Az éghajlatváltozás és más környezeti kihívások kezelése csak nyitottság, globális elkötelezettség és együttműködés révén valósítható meg. Az EU egyedül nem nyerheti meg az éghajlatváltozás elleni küzdelmet. A siker érdekében fontos partnereink körében elősegíteni annak megértését, hogy a zöld átállás nemcsak középtávon szükségszerű, hanem már jelenleg is intelligens gazdaságpolitikának számít. Az EU-nak előnyt kell kovácsolnia nyitottságából és cselekvésre kell buzdítania partnereit – nevezetesen a legnagyobb kibocsátókat és szennyezőket –, hogy azok is méltányosan kivegyék részüket az éghajlatváltozás mérsékléséből. Hasonlóképpen, a biológiai sokféleség megőrzése is olyan globális kihívás, amely globális erőfeszítéseket tesz szükségessé.

A nyitottság és a szerepvállalás stratégiai választás, amely az Európai Unió jól felfogott önös érdekét is szolgálja. A nyitottság jólétet, versenyképességet és dinamizmust hoz. Ugyanakkor a nyitott gazdaságot határozott fellépéssel kell kombinálni az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, a környezet, valamint az erős szociális és munkaügyi szakpolitikák védelme érdekében, az uniós polgárok elvárásainak megfelelően. Csak ez teszi lehetővé, hogy méltányos módon minél többen élvezhessék a nyitottság előnyeit, valamint ez könnyíti meg a világgazdaság átalakulásaihoz való alkalmazkodást oly módon, hogy senkit ne hagyjunk hátra.

2.3. Az értékláncok rezilienciájának és fenntarthatóságának növelése

Az uniós gazdaság és ellátási láncok rezilienciájának és fenntarthatóságának erősítése az Európai Unió nyitott stratégiai autonómia felé irányuló törekvésének egyik pillére.¹⁵ A Covid19-világjárvány világszerte próbára tette a gazdaságok rezilienciáját. A válságból levonható első tanulság az, hogy az ellátási láncok többsége figyelemre méltó rezilienciát mutatott. Megfelelő feltételek mellett a vállalatok képesek felfuttatni a globális termelést és forgalmazást, különösen akkor, ha stabil, kiszámítható és átlátható kereskedelmi szabályokkal megtámogatott, nyitott ellátási láncokra támaszkodhatnak.¹⁶ A kormányok különös felelősséggel tartoznak egy ilyen környezet megteremtéséért, egyúttal támogatják azon készletek igazságos és méltányos elosztásáért is, amelyek esetében a kereslet meghaladja a rendelkezésre álló kínálatot. Az országok, ugyanakkor a kormányok és a magánszektor közötti bizalom is kritikus fontosságú e tekintetben. Az EU tehát határozottan támogatta a G20-akban, a WTO-ban és a kétoldalú kapcsolatokban a kritikus ellátási láncok nyomon követésére, nyitottságuk és zavartalanságuk fenntartására, valamint a kritikus fontosságú árukhoz való tisztességes és méltányos hozzáférés biztosítására irányuló globális erőfeszítéseket. Ez különösen fontos volt a Covid19 elleni védőoltások bevezetésével összefüggésben, mivel korlátozott számú országban zajló termelésnek kell kielégítenie az egész világon támasztott keresletet. Az EU szándéka, hogy megerősítse az együttműködést

¹⁴ Lásd a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégiát és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. cselekvési tervet.

¹⁵ A Bizottság elfogadta a legelső stratégiai előrejelzési jelentését, amely kiemeli, hogy a reziliencia a jelenlegi Bizottság átállásorientált programja keretében megvalósuló összes uniós szakpolitika új iránytűje és a tragikus koronavírus-járvány következménye.

¹⁶ Az OECD elemző munkája megerősítette, hogy a globális értékláncok nemcsak maximalizálják a gazdasági hatékonyságot, hanem a reziliens ellátási láncok válság idején elengedhetetlenek a sokkok csillapításához, a helyreállítás felgyorsításához, valamint ahhoz, hogy a kiigazításra vonatkozó lehetőségeket lehessen kínálni. Vö. Shocks, risks and global value chains: insights from the OECD METRO model (Sokkok, kockázatok és globális értékláncok: az OECD METRO modellből származó felismerések), 2020. június.

más országokkal és a magánszektornal a termelés bővítése és a védőoltásokhoz való méltányos hozzáférés támogatása érdekében. Biztosítani fogja, hogy a védőoltásokhoz való hozzáférésre vonatkozó rövid távú intézkedések ne zavarják meg a kiszolgáltatott helyzetű országok ellátását, és azokat célzottan, méltányosan és átláthatóan hajtsák végre. A reziliens és fenntartható közlekedés kulcsfontosságú szerepet játszik a nemzetközi kereskedelem előmozdításában és az uniós ellátási láncok megőrzésében. Az uniós konnektivitás fejlődése lehetőséget kínál az uniós kereskedelem rezilienciájának fokozására és arra, hogy az EU a fenntartható és intelligens mobilitási stratégia által elismert globális konnektivitási csomópont maradjon.

- *A kereslet soha nem látott növekedésével szembeesülve, amint az a maszkok esetében volt tapasztalható, a kereskedelem nyitottsága kulcsfontosságú volt az alternatív ellátási források körének bővítésében.*
- *Az átláthatóság szintén nagyon fontos, hiszen az is hatékonyan hozzájárult az élelmiszer-ellátási láncok rezilienciájához, mivel a mezőgazdasági piaci információs rendszer (AMIS) valószínűleg hasznos volt az élelmiszer-ellátás biztonságával kapcsolatos félelmek eloszlatásában. A válsághelyzetekre való felkészültség különösen fontos lesz a mezőgazdasági ágazatban.*
- *Nem szabad lebecsülni annak kockázatát, hogy a kereskedelmet korlátozó intézkedések elzárják a fejlődő országokat a globális értékláncoktól.*

Tekintettel a Covid19-válság nagyságrendjére, valamint annak a gazdasági és társadalmi élet valamennyi aspektusára – többek között a termelésre és a mobilitásra – gyakorolt hatására, bizonyos ágazatok és termékek esetében elkerülhetetlenek voltak a zavarok. Bizonyos egészséggel kapcsolatos, kritikus fontosságú termékek iránti kereslet exponenciális növekedésének és a kijárási korlátozások miatti kínálathiánynak a kombinációja rávilágított az egészségügyi ágazat egyes sebezhető pontjaira. Ezeket gondosan elemezni kell, és hatékonyan kell foglalkozni velük a jövőben. A megoldások széles köre lehetséges, kezdve a válsághelyzetekre való felkészüléstől a

termelési és az ellátási láncok diverzifikálásától, a stratégiai készletfelhalmozás biztosításán át, a termelés és a beruházások ösztönzéséig (többek között a szomszédos országokban és Afrikában).

A magánszektornak központi szerepet kell játszania a kockázatok felmérésében és az „éppen időben” megvalósuló gyártás, valamint a megfelelő garanciák egyensúlyban tartásában. Kulcsfontosságú tényező a reziliencia biztosítása ellátási zavarok vagy keresleti sokkok idején, különösen olyan esetekben, amikor a vállalatok egyetlen beszállítótól függenek.

A döntéshozóknak továbbá el kell mélyíteniük a sebezhető pontokkal kapcsolatos tudásukat, meg kell osztaniuk az információkat és elő kell mozdítaniuk az együttműködést. A Bizottság **stratégiai függőségek azonosításával**, kapcsolatos munkája – különösen a legérzékenyebb ipari ökoszisztémákban, például az egészségügyben – szilárd alapot nyújt a szükséges szakpolitikai válaszok meghatározásához és az iparral való együttműködéshez. Ez a munka többek között támogatni fogja az új uniós gyógyszerstratégia¹⁷ végrehajtását és a frissített iparpolitikai stratégia elkészítését.

A kereskedelempolitika hozzájárulhat a rezilienciához azáltal, hogy lefektet egy **stabil, szabályokon alapuló kereskedelmi keretet, új piacokat nyit meg az ellátási források diverzifikálása érdekében, valamint együttműködési keretrendszereket dolgoz ki a kritikus termékekhez és szolgáltatásokhoz való tisztességes és méltányos hozzáférés**

¹⁷ Európai gyógyszerstratégia, COM(2020) 761 final.

érdekében. Ezzel összefüggésben az EU kereskedelmi és egészségügyi kezdeményezésen dolgozik partnereivel a WTO keretében.

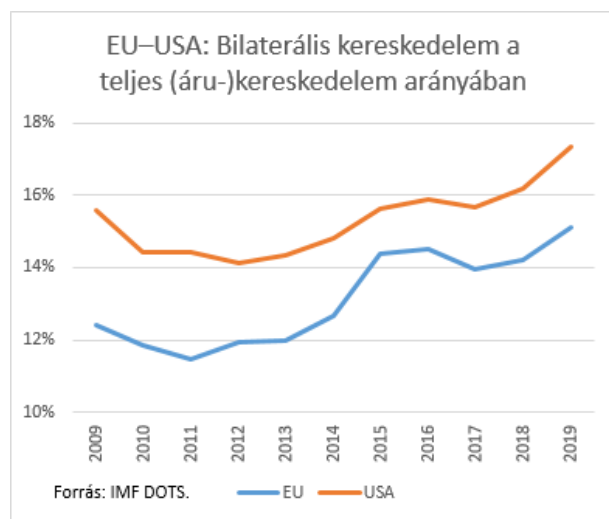
Az ellátási láncok rezilienciájának fokozása együtt jár az EU azon célkitűzésével, hogy fenntarthatóbbá tegye az ellátási láncokat, különösen a globális értékláncokban alkalmazható fenntarthatósági előírások előmozdítása révén. A fenntarthatóbb ellátási láncok általában ellenállóbbnak is bizonyultak¹⁸. A kereskedelempolitika is hozzájárulhat ehhez a célkitűzéshez azáltal, hogy felelős üzleti magatartást ösztönöz, valamint előmozdítja az ellátási láncok nagyobb átláthatóságát és nyomon követhetőségét. A fenntartható vállalatirányításról és az erdőirtásról szóló jövőbeli jogszabályok fontos mérföldkövet jelentenek majd e tekintetben.

2.4. Kereskedelempolitika az uniós geopolitikai érdekek támogatására

A partnerekkel való szoros együttműködés fontos lesz a **multilateralizmus¹⁹ és a szabályokon alapuló nemzetközi rend támogatásában**. A jelenlegi nemzetközi gazdasági kormányzási keret nem működik hatékonyan. Ha így megy tovább, az kihat a gazdasági kapcsolatokra és a kereskedelemre, valamint a normális szintűnek tekintett biztonságra és stabilitásra is. Ezen okokból a hatékony, szabályokon alapuló multilateralizmus támogatása az EU egyik legfontosabb geopolitikai érdeke. A WTO-reformot ezért az annak biztosításával kapcsolatos uniós prioritások tágabb összefüggésében kell szemlélni, hogy a működő globális intézmények támogassák az általános gazdasági fellendülést, a tisztességes munkahelyeket, a fenntartható fejlődést és a zöld átállást. Az EU-nak fokoznia kell a szövetségek kialakítására irányuló munkát a hatékony multilaterális intézmények támogatása érdekében. Ezzel összefüggésben intenzívebbé válik a párbeszéd az Egyesült Államokkal, az Ottawa csoporttal, az afrikai országokkal, Indiával és Kínával.

Az EU-nak egy **új, többpólusú világrendben kell működnie, amelyet a főbb szereplők közötti fokozódó feszültség jellemez**. Az EU-nak elő kell mozdítania a feszültség csökkentésére irányuló megközelítéseket, és egy korszerűsített, szabályokon alapuló keretben megoldásokat kell keresnie. Ugyanakkor az EU-nak fel kell vértéznie magát olyan eszközökkel, amelyek szükség esetén képesek egy ellenségesebb nemzetközi környezetben való működésre.

A **transzatlanti kapcsolat** a világ legnagyobb és gazdaságilag legjelentősebb partnersége; e kapcsolat a közös érdekekben és értékekben gyökerezik²⁰. Az új amerikai kormányzat lehetőséget kínál a WTO reformjára irányuló közös munkára, többek között a versenytorzulások leküzdésére és a szervezet fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásra való képességének megerősítése révén. Új lehetőségeket kínál a gazdaságaink zöld és digitális

¹⁸ Ezzel kapcsolatban lásd a Covid19-ről és a felelős üzleti magatartásról szóló OECD-dokumentumot:

<http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/covid-19-and-responsible-business-conduct-02150b06/>

¹⁹ Vö. továbbá: Közös közlemény a szabályokon alapuló multilateralizmushoz való uniós hozzájárulás megerősítéséről.

²⁰ Közös közlemény az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Tanácsnak, "A globális változásra irányuló új EU–USA program", JOIN(2020) 22 final.

átállásával kapcsolatos szoros együttműködésre is. Az EU ezért prioritásként fogja kezelni az Egyesült Államokkal fennálló partnerségének megerősítését.

Az EU és Kína között kialakult kereskedelmi és beruházási kapcsolat fontos, ugyanakkor kihívásokkal teli²¹. Az EU politikája a (mind kétoldalú és multilaterális szintű) aktív szerepvállalás, valamint az EU alapvető érdekeinek és értékeinek védelméhez szükséges önálló eszközök párhuzamos fejlesztésének és végrehajtásának kombinációján alapul, nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljes mértékű tiszteletben tartása mellett. A Kínával való tisztességesebb és szabályokon alapuló gazdasági kapcsolat kiépítése kiemelt feladat. A kétoldalú kereskedelmi kapcsolatok egyensúlyának helyreállítására irányuló uniós erőfeszítésekben központi szerepet játszik annak biztosítása, hogy Kína több kötelezettséget vállaljon a nemzetközi kereskedelemben, valamint a kínai állami kapitalista gazdasági rendszer által okozott továbbgyűrűző negatív hatások párhuzamosan történő kezelése. Ezen erőfeszítések része az EU–Kína átfogó beruházási megállapodással kapcsolatos tárgyalások közelmúltbeli politikai lezárása. A megállapodás ratifikálásához szükséges munka a megállapodás hatékony végrehajtása iránti egyértelmű elkötelezettséget igényel a piacra jutás, az egyenlő versenyfeltételekkel kapcsolatos kötelezettségvállalások és a fenntartható fejlődés terén.

Szélesebb stratégiai szemszögből nézve fontos lesz, hogy az EU megszilárdítsa a kapcsolatokat **az európai és Európa környezetében található országokkal**, valamint elmélyítse az **afrikai kontinenssel és afrikai államokkal** kapcsolatos szerepvállalását. A két kontinenst számos kulturális, gazdasági és politikai kötelék fűzi össze. Afrika stabilitása és jóléte kritikus fontosságú az EU stabilitása és jóléte szempontjából, amelyet a két kontinens szorosabb gazdasági integrációjával kell támogatni, a zöld és digitális átállás Afrikával közösen történő előmozdítása mellett.

Geopolitikai ambíciói globális megvalósításának elősegítése érdekében az EU-nak diverzifikálnia kell kapcsolatait és szövetségeket kell kiépítenie hasonlóan gondolkodó partnerekkel, **többek között a kereskedelmi megállapodásainak kiterjedt hálózata révén**. Ez a hálózat alapvető minden olyan jelenlegi és jövőbeni megállapodásnál, amelyek révén kapcsolatokat alakítunk ki partnerekkel. Az EU szabadkereskedelmi megállapodásai **az értékeink és érdekeink érvényesítését célzó, fokozott együttműködésre szolgáló platformok**. Ezek jelentik a világ fontos – különösen az ázsiai és csendes-óceáni térségben, Latin-Amerikában és a Karib-térségben található – piacaival és országaival folytatott kapcsolatok alapját.

3. A KERESKEDELEMPOLITIKA IRÁNYA KÖZÉPTÁVON

3.1. A kereskedelempolitika három alapvető középtávú célkitűzése

Az EU kereskedelempolitikájának három alapvető célkitűzésre kell összpontosítania:

Először is az uniós gazdaság helyreállításának és alapjaiban történő átalakulásának támogatása a zöld és a digitális átállásra vonatkozó célkitűzésekkel összhangban.

A gazdaság helyreállítására tett erőfeszítésekkel összefüggésben az uniós kereskedelempolitikának továbbra is el kell látnia alapvető funkcióját, vagyis az áruk és szolgáltatások cseréjének elősegítését, oly módon, hogy ezáltal lehetőségeket és gazdasági jólétet teremt. A hangsúlyt az állampolgárok, a munkavállalók és az üzleti vállalkozások számára nyújtott előnyökre kell helyezni. Az EU kereskedelempolitikájának ugyanakkor

²¹ Közös közlemény az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Tanácsnak, "Az EU és Kína – stratégiai kilátások", JOIN(2019) 5 final.

hozzá kell járulnia az uniós gazdaságnak a zöld és a digitális átállással összhangban történő átalakításához. Minden tekintetben egyértelműen támogatnia kell a zöld megállapodást, beleértve azt a törekvést is, hogy 2050-re megvalósuljon az EU éghajlat-semlegessége. Ugyanakkor az EU hosszú távú versenyképessége, jóléte és globális helyzete attól függ, hogy képes-e megvalósítani a digitális transzformációt és kihasználni az abban rejlő lehetőségeket, Ezért kell a multilaterális és kétoldalú kereskedelempolitikának kiemelt területeként kezelnie a zöld és digitális átállást. Ahhoz, hogy megtartsa, sőt fokozza az ehhez szükséges szabályok alakítására gyakorolt befolyását, az EU-nak a nemzetközi szabályozási együttműködés egy stratégiaibb jellegű megközelítését kell kidolgoznia. Ez szorosabb szakpolitikai integrációt tesz szükségessé a kereskedelempolitika és az uniós belső politikák között.

Másodszor, a globális szabályok alakítása a fenntarthatóbb és méltányosabb globalizáció érdekében.

A globális kereskedelmi szabályokat sürgősen aktualizálni kell, hogy azok a jelenlegi gazdasági környezetet és a globális közösség előtt álló kihívásokat tükrözzék. A globalizáció fenntarthatóbbá és méltányosabbá tételének kell a kereskedelempolitika mozgatórugójának lennie, megfelelően az európaiak és a többi ember elvárásainak szerte a világon. Az uniós kereskedelempolitikának minden rendelkezésére álló eszközt meg kell ragadnia a társadalmi méltányosság és a környezeti fenntarthatóság támogatása érdekében.

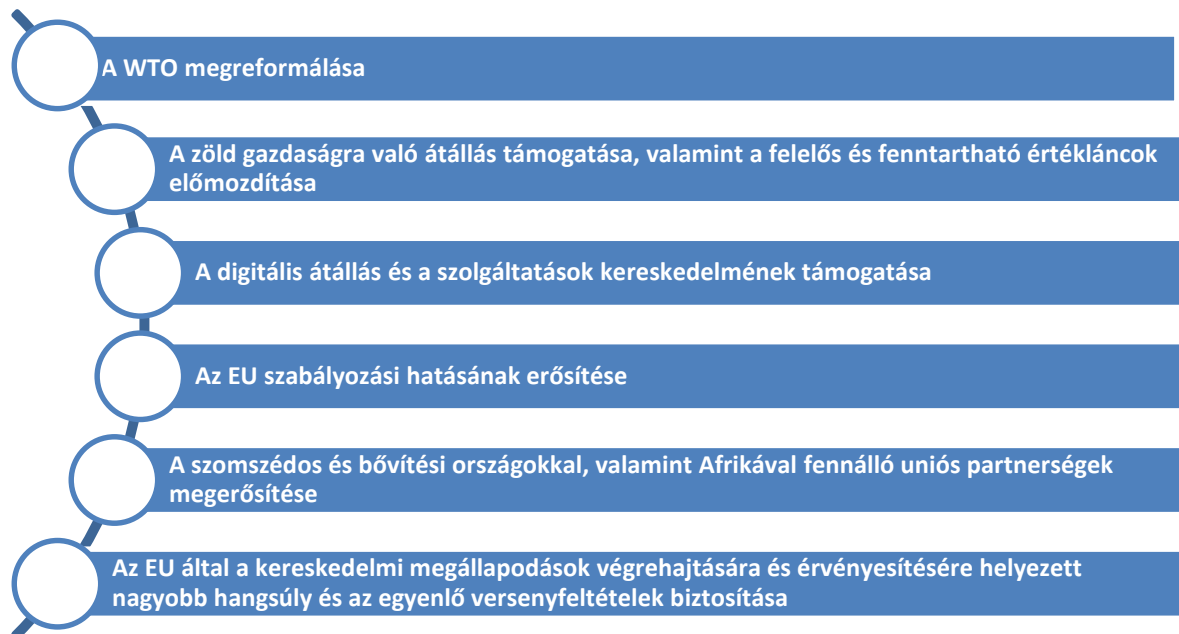
E célkitűzés elérése érdekében az EU számára kulcsfontosságú prioritásnak kell lennie, hogy a Kereskedelmi Világszervezet reformjára irányuló erőfeszítések élére álljon, és javítsa a kereskedelemirányítás multilaterális keretének hatékonyságát. A fokozott stabilitás és a szabályokon alapuló kereskedelem lesz az EU tevékenységének központi pillére, mivel csak ilyen környezetben képes a kereskedelem fellendülni, továbbá nemzetközi együttműködés kialakulni a globális fenntartható jövő érdekében. Ugyanakkor biztosítani kell, hogy a szabályok reagáljanak az aktuális gazdasági helyzetre és alkalmasak legyenek arra, hogy választ adjanak a versenytorzulásokra, továbbá egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak.

Harmadszor, az EU (szükség esetén önálló) érdek- és jogérvényesítési képességének javítása.

A kereskedelmi megállapodásokra vonatkozóan folytatott tárgyalások mindig is a gazdasági lehetőségek megteremtésének és a fenntarthatóság előmozdításának fontos eszközét jelentették; e megállapodások végrehajtása, valamint az azokban foglalt jogok és kötelezettségek érvényesítése sokkal nagyobb jelentőségre fog szert tenni. Ez magában foglalja annak biztosítását, hogy az EU rendelkezzen megfelelő eszközökkel a munkavállalók és az üzleti vállalkozások tisztességtelen gyakorlatokkal szembeni védelmére. Azt is jelenti, hogy nagyobb erőfeszítéseket kell tenni az uniós kereskedelmi megállapodások fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetei hatékony végrehajtásának és érvényesítésének biztosítása érdekében, a szociális, munkaügyi és környezetvédelmi előírások világszerte történő szigorítása érdekében. Megállapodásai végrehajtásának és érvényesítésének megerősítésével az EU kereskedelempolitikája megteremti az üzleti vállalkozások számára a fejlődés, a növekedés és az innováció feltételeit, és magas színvonalú munkahelyeket biztosít Európában és Európán kívül. A multilateralizmus támogatása és az együttműködésre való nyitottság nem áll ellentétben azzal, hogy az EU kész magabiztosan fellépni érdekeinek védelme és jogainak érvényesítése érdekében. Az EU-nak szükség szerint meg kell erősítenie eszköztárát, hogy megvédje magát a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatoktól vagy más ellenséges cselekményektől, miközben nemzetközi kötelezettségvállalásaival összhangban jár el.

3.2. Hat terület, amely kritikus fontosságú az EU célkitűzéseinek középtávon való elérése szempontjából

A fent vázolt három célkitűzés elérése érdekében a Bizottság **hat területre** összpontosít. E területek mindegyikére vonatkozóan az alábbiakban, a megfelelő pontokban meghatározásra kerülnek azok a főbb intézkedések, amelyeket a Bizottságnak a jelenlegi megbízatása alatt meg kell valósítania.

3.2.1. A WTO megreformálása

A WTO 1995-ös megalakulása óta hatalmas előnyöket hozott tagjai számára. Stabil és kiszámítható kereskedelmi környezetet biztosított, amely lehetővé tette a globális kereskedelem erőteljes terjeszkedését, miközben keretet biztosított a kereskedelmi viták határozathozatal útján történő rendezéséhez. Most azonban egy válsággal néz szembe: a tárgyalások nem tudnak olyan eredményeket felmutatni, amelyek választ adnának a globális kereskedelem kihívásaira. Az átláthatóság biztosítása, illetve a kereskedelem útjában álló akadályok megelőzése érdekében a kereskedelmi viták rendezésére való képességét és nyomon követési rendszerét javítani kell.

A Bizottságnak szándékában áll **a WTO-t annak valamennyi funkciójára kiterjedően megreformálni.**

A WTO szabályait és gyakorlatait aktualizálni és fejleszteni kell, hogy azok a mai kereskedelmi feltételeket tükrözzék. Ennek azon kell alapulnia, hogy szervezet tagságában él a közös cél tudata: a gazdasági helyreállítás és fejlődés, valamint a környezeti és társadalmi fenntarthatóság. A szabályok korszerűsítése és a WTO működésének – többek között nyílt plurilaterális megállapodások révén történő – javítása kulcsfontosságú a versenytorzulások leküzdésében, valamint a digitális és fenntartható kereskedelem közösen elfogadott keretének biztosításában.

Mivel egy szabályokon alapuló rendszer hitelessége nagymértékben függ egy, a kereskedelmi viták elbírálására szolgáló, független és általánosan elfogadott rendszertől, a vitarendezési rendszer helyreállítása kulcsfontosságú.

Az I. melléklet („A WTO megreformálása: egy fenntartható és hatékony multilaterális kereskedelmi rendszer felé”) kifejti az EU álláspontját a WTO reformjának prioritásairól.

A Bizottság más fórumok esetében is szorgalmazni fogja a multilaterális reformot, például egy multilaterális befektetési bíróság létrehozását az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottságán belül.

Főbb intézkedések

A Bizottság:

1. **törekszik arra, hogy elfogadják a WTO-val kapcsolatos reformintézkedések első csomagját**, amelynek középpontjában a WTO fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásának növelése áll, és a szigorúbb szabályokkal kapcsolatos tárgyalásokba kezd az állami beavatkozás miatti versenytorzulások elkerülése érdekében. A Bizottság kiemelten kezeli a WTO reformjával kapcsolatos **transzatlanti együttműködés** fokozását.
2. WTO megújult Fellebbezési Testülettel rendelkező, **teljesen működőképes vitarendezési rendszerének helyreállításán** munkálkodik.

3.2.2. *A zöld gazdaságra való átállás támogatása, valamint a felelős és fenntartható értékláncok előmozdítása*

Amint azt az európai zöld megállapodás is mutatja, az **éghajlatváltozás és a környezetkárosodás elleni küzdelem az EU legfontosabb prioritása**. Minden uniós szakpolitikának hozzá kell járulnia ehhez, de az előrelépés attól függ, hogy a globális partnerek – a nagy kibocsátók és szennyezők – mennyire hajlandók fokozni erőfeszítéseiket. A kereskedelempolitika fontos támogató szerepet fog betölteni.

A Bizottság következő évtizedre vonatkozó elhatározása annak biztosítása, hogy a kereskedelmi eszközök kisérijék és támogassák az éghajlatsemleges gazdaság felé történő globális átmenetet, és előmozdítsák a körkörös, felelősségteljes és fenntartható értékláncokat. Ez magában foglalja a felelős üzleti magatartás, valamint a környezetvédelem, az emberi jogok és a munkaügyi előírások tiszteletben tartásának előmozdítását. Ugyanakkor azt is jelenti, hogy megteremtjük a feltételeket és lehetőségeket a fenntartható termékek és szolgáltatások számára.

Ennek a jövőképek a valóra váltásához minden szinten – **multilaterális, bilaterális szinten és önállóan** – szükség lesz a fellépésre.

Egy **továbbfejlesztett multilaterális keretre** lesz szükség a klímasemleges, környezetbarát és reziliens gazdaság felé történő zöld átállás támogatásához. Az EU együtt fog működni a hasonlóan gondolkodó országokkal annak érdekében, hogy a WTO-ban erős környezetvédelmi program valósuljon meg. Ezen erőfeszítés részeként a Bizottság előterjeszt olyan kezdeményezéseket és intézkedéseket, amelyek előmozdítják az éghajlatváltozással és a fenntarthatósággal kapcsolatos szempontokat a WTO különböző funkcióiban, ideértve egy kereskedelemtől és éghajlatváltozásról szóló kezdeményezést is. Ezen kezdeményezések közé tartozik majd egyes áruk és szolgáltatások liberalizálása, az átláthatóság és a kereskedelemösztönző támogatás környezetbarátabbá tétele. Magukban kell foglalniuk a fosszilis üzemanyagok támogatásával kapcsolatos elvek fokozatos kidolgozását is. A Bizottság elő fogja segíteni továbbá a WTO-ban arról folytatott tanácskozást, hogy a kereskedelem miként tudja támogatni a tisztességes munkát és a társadalmi méltányosságot.

Az EU **kétoldalú kereskedelmi megállapodásainak kiterjedt hálózata** megkönnyíti a környezetbarát technológiák, áruk, szolgáltatások és beruházások kereskedelmét. A kereskedelmi és a fenntartható fejlődés kapcsolatáról szóló ambiciózus fejezetek mellett a fenntarthatósági dimenzió a jövőben is tükröződni fog az EU kereskedelmi és beruházási

megállapodásainak számos más aspektusában is. A megállapodások támogatják a tiszta és hatékonyabb termelési módszerek és technológiák elterjedését, valamint piaci hozzáférési lehetőségeket teremtenek a környezetbarát áruk és szolgáltatások számára. Elősegítik, hogy a megújuló energiaforrások uniós ipara hozzáférhessen harmadik országok piacaihoz, továbbá biztosítják a torzulásmentes kereskedelmet és az olyan nyersanyagokba és energiahordozókba történő beruházásokat, amelyek szükségesek a klímasemleges gazdaságokra való átállás támogatásához szükséges áruk és szolgáltatások biztosításához. Ezenkívül elengedhetetlen platformot szolgáltatnak a partnereinkkel az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség, a körforgásos gazdaság, a tiszta energiatechnológiák (ideértve a megújuló energiát is), valamint a fenntartható élelmiszer-rendszerekre történő átállás kapcsán folytatott párbeszédhez. A jövőbeli kereskedelmi megállapodások esetében pedig a Bizottság fenntartható élelmiszerrendszerekről szóló fejezetet fog javasolni. Az EU javasolni fogja, hogy a Párizsi Megállapodás tiszteletben tartása a jövőbeli kereskedelmi és beruházási megállapodások alapvető elemének minősüljön. Ezenkívül a G20-országokkal a kereskedelmi és beruházási megállapodásokat az éghajlat-semlegesség mielőbbi megvalósításának közös törekvésére alapozva kell megkötni, összhangban az Éghajlat-változási Kormányközi Testület (IPCC) ajánlásaival. Ezt a törekvést megfelelően tükröznie kell a Párizsi Megállapodás alapján benyújtott, nemzetileg meghatározott hozzájárulásoknak is. Az EU emellett prioritásként fogja kezelni a biológiai sokféleségről szóló egyezmény hatékony végrehajtását a kereskedelmi és beruházási megállapodásokban.

Az EU kereskedelmi és beruházási megállapodásai, valamint az általános vámkedvezmény-rendszer szintén fontos szerepet játszottak **az alapvető emberi jogok és a munkavállalói jogok tiszteletben tartásának előmozdításában**, amint azt az ENSZ és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) alapvető egyezményei is tükrözik. Kiemelt prioritást kap a kötelezettségvállalások megvalósítása, ideértve – a Bizottság gyermekmunkával szembeni zéró tolerancia biztosítását célzó, átfogóbb fellépésének részeként – a gyermekmunka elleni fellépés is. Az általános vámkedvezmény-rendszer közelgő felülvizsgálatának egyik kulcsfontosságú célja az lesz, hogy tovább növelje a fejlődő országok kereskedelmi lehetőségeit a szegénység csökkentése és a nemzetközi értékeken és elveken (például a munka- és emberi jogokon) alapuló munkahelyteremtés érdekében.

A Bizottság valamennyi fejezet végrehajtása során tovább erősíti a meglévő és a jövőbeli megállapodások fenntarthatósági vetületét. Megerősíti a **kereskedelmi és a fenntartható fejlődési kötelezettségvállalásainak érvényesítését** a kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselőhöz (CTEO) benyújtott panaszok alapján. A kereskedelmi megállapodások kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezeteinek hatékony végrehajtásáról és érvényesítéséről szóló 15 pontos cselekvési terv 2021-es korai felülvizsgálata keretében fontolóra fognak venni további intézkedéseket. E felülvizsgálat kiterjed a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezetek végrehajtásának és érvényesítésének minden releváns aspektusára, ideértve a kötelezettségvállalások körét, a nyomon követési mechanizmusokat, a megfelelés hiánya esetén szankciók alkalmazásának lehetőségét, az „alapvető fontosságú elemekre” vonatkozó záradékot, valamint az intézményi felépítést és a szükséges erőforrásokat.

Ezen túlmenően **önálló intézkedések** támogatják a célkitűzést annak biztosítására, hogy a kereskedelem fenntartható és felelősségteljes legyen, és összhangban álljon az általános céljainkkal és értékeinkkel. A szén-dioxid-kibocsátás határokon történő kiigazítását célzó mechanizmus (CBAM) tipikus példa erre. A Bizottság dolgozik egy ilyen mechanizmusra vonatkozó javaslaton annak elkerülése érdekében, hogy a CO₂-kibocsátás-áthelyezés aláássa saját éghajlat-politikájának hatékonyságát. Egy másik példa a Bizottság azon szándéka, hogy az erdőirtással és az erdőpusztulással foglalkozó jogszabályokat terjesszen elő. Az ellátási

láncok fenntarthatóságának és felelős voltának biztosításában fontos elem lesz a fenntartható vállalatirányításra vonatkozó bizottsági javaslat, amely magában foglal egy kötelező környezetvédelmi, emberi jogi és munkavállalói jogi átvilágítást is. A hatásvizsgálat függvényében ez hatékony intézkedéseket és érvényesítési mechanizmusokat fog tartalmazni annak biztosítására, hogy a kényszermunkát kizorítsák az uniós vállalatok értékláncaiból.

Az új globális emberi jogi szankciórendszer szerepet fog játszani annak biztosításában is, hogy az emberi jogokat tiszteletben tartsák. E rendszer révén az EU egy olyan keretrendszerrel vértette fel magát, amely lehetővé teszi, hogy olyan magánszemélyeket, szervezeteket és testületeket – köztük állami és nem állami szereplőket – célozhasson meg, akik világszerte az emberi jogok súlyos megsértéséért felelősek, ilyen jogsértésekben érintettek, illetve azokhoz köthetőek²².

Az importnak meg kell felelnie a vonatkozó uniós szabályozásnak és szabványoknak. A fenti példák azt mutatják, hogy bizonyos, a WTO-szabályok által meghatározott körülmények között helyénvaló, hogy az EU előírja az importált termékek számára, hogy azok feleljenek meg bizonyos gyártási követelményeknek. A globális kereskedelmi szabályok célja a kereskedelem kiszámítható és megkülönböztetéstől mentes keretének biztosítása, miközben megóvják az egyes országok társadalmi preferenciáiknak megfelelő szabályozáshoz való jogát. A gyártási követelmények behozatalra történő alkalmazásának jogszerűsége a globális környezet védelmének vagy az etikai aggályok megválaszolásának szükségességén alapul. Minden olyan esetben, amikor az EU fontolóra veszi, hogy ilyen intézkedéseket alkalmazzon az importtermékekre, erre a WTO szabályainak (nevezetesen a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvének) teljes mértékű tiszteletben tartásával fog sor kerülni, a kereskedelem szükségtelen megzavarásának az elkerülése érdekében.

A Bizottság úttörő szerepet fog játszani a fenntartható növekedés szabványainak kidolgozásában és a nemzetközi szabványoknak az európai zöld megállapodással összhangban történő alakításában, miközben együttműködik a partnereivel hasonlóan ambiciózus szabályok kidolgozása és végrehajtása érdekében.

Főbb intézkedések

A Bizottság:

3. Olyan kezdeményezéseket és intézkedéseket terjeszt elő, amelyek **előmozdítják az éghajlatváltozással és a fenntarthatósággal kapcsolatos szempontokat a WTO-ban.**
4. **Megpróbálja kötelezettségvállalásra bírni a G20-partnereit** az klímasemlegességgel kapcsolatban, erősíti az együttműködést **a zöld megállapodás egyéb szempontjai kapcsán (mint például a biológiai sokféleség, a fenntartható élelmezéspolitiká, a szennyezés és a körforgásos gazdaság),** valamint javasolja, hogy a **Párizsi Megállapodás betartását tegyék minden jövőbeli megállapodás alapvető elemévé.**
5. A **15 pontos cselekvési terv 2021-es korai felülvizsgálata** révén javítja a kereskedelmi megállapodások fenntartható fejlődésről szóló fejezeteinek végrehajtását

²² Az uniós szankciók a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) célkitűzéseinek előmozdítására használt kulcsfontosságú eszközök, amelyek révén az EU beavatkozhat többek között a konfliktusok megelőzése vagy a kialakuló vagy jelenlegi válságokra való reagálás érdekében (A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai gazdasági és pénzügyi rendszer: a nyitottság, az erő és a reziliencia előmozdítása; COM/2021/32 final).

és érvényesítését. A felülvizsgálat eredményei beépülnek majd a folyamatban lévő és a jövőbeli tárgyalásokba.

6. **Fenntartható és felelősségteljes értékláncokat mozdít elő** a kötelező átvilágításról szóló javaslat révén, ideértve az annak biztosítását célzó hatékony intézkedéseket és érvényesítési mechanizmusokat is, hogy a kényszermunka ne jelenhessen meg az uniós vállalatok értékláncaiban. A kötelező érvényű rendelkezések hatályba lépéséig a Bizottság útmutatást nyújt az uniós vállalkozások számára, amellyel segíti azokat, hogy már most hozzák meg a megfelelő intézkedéseket a kellő gondosságra vonatkozó nemzetközi iránymutatásokkal és elvekkel összhangban.

3.2.3. A digitális átállás és a szolgáltatások kereskedelmének támogatása

Az uniós kereskedelempolitikának hozzá kell járulnia egy olyan környezet megteremtéséhez, amelyben az uniós szolgáltatók képesek újítani és növekedni. **A nemzetközi szabályok átfogó keretének frissítését** prioritásként végre kell hajtani.

A digitális szféra élénk globális versenyt fog tapasztalni, amely átrendezi a globális gazdasági kapcsolatokat. Az EU csak akkor tudja sikeresen megvalósítani a digitális átállást, ha kifelé

Az EU a világ legnagyobb szolgáltatáskereskedője. A szolgáltatáskereskedelem az EU GDP-jének 25 %-át teszi ki, a szolgáltatásexport pedig meghaladja az évi 900 milliárd EUR összeget. Közvetlenül vagy közvetve 21 millió ember számára biztosít munkát az EU-ban. A világ többi részébe irányuló uniós közvetlen külföldi tőkebefektetések 60 %-a a szolgáltatások területén valósul meg, csakúgy, mint az EU-ba érkező közvetlen külföldi tőkebefektetések közel 90 %-a.*

tekintő módon alakítja ki digitális menetrendjét, teljes mértékben figyelembe véve az egyre élesebb verseny jellemezte globális környezetet, amely időnként megkérdőjelezi a digitalizáció értékeken alapuló uniós megközelítését. A kereskedelempolitika alapvető szerepet fog játszani az EU digitális átálláshoz kapcsolódó célkitűzéseinek megvalósításában. Az európai vállalkozások már most is támaszkodnak a digitális szolgáltatásokra, és ez csak fokozódni fog. Az adatok sok vállalkozást megmentenek, és az EU ellátási láncainak kritikus elemei. A digitális technológiák hatékonyságjavulást eredményeznek, ami szükséges a versenyképesség megőrzéséhez²³, ugyanakkor átalakítják a hagyományos ipari ágazatokat is, ahol az európai vállalatoknak fenn kell tartaniuk és meg kell

erősíteniük versenyképességüket. Ugyanakkor a digitális transzformáció és az új technológiák megjelenése fontos biztonsági és értékdimenzióval rendelkezik Európa számára, és gondosan kalibrált szakpolitikai megközelítést igényel belső és külső szinten egyaránt. Az új **digitális technológiák, köztük a mesterséges intelligencia** hatásait globális szinten **ambiciózusabb globális szabványok és szabályok** révén kell kezelni.

Európa digitális menetrendjének támogatása az uniós kereskedelempolitika egyik prioritása. A cél az, hogy az EU vezető szerepet töltsön be a digitális kereskedelem és a

²³ Az adatokhoz való hozzáférés és az olyan új fejlesztések, mint például a termékútlevelek, további értéket teremthetnek az áruk és szolgáltatások számára, és olyan információkat szolgáltathatnak, amelyek kritikusak a körforgásos gazdaság számára jelentett érték maximalizálása szempontjából; ugyanakkor túlságosan gyakran az ilyen adatokat nem továbbítják az értékláncok mentén.

technológia területén, mindenekelőtt az innováció előmozdítása révén. Az EU-nak továbbra is élen kell járnia a digitális szabványok és szabályozási megközelítések terén, különösen az adatvédelem tekintetében, amely területen az EU általános adatvédelmi rendeletét gyakran inspirációs forrásnak tekintik²⁴. Ennek elérése érdekében **a WTO-nak meg kell állapítania a digitális kereskedelem szabályait, és az EU-nak központi szerepet kell játszania ezek létrehozásában**. Miután ezekről megállapodás született, az EU-nak támogatnia kell a további plurilaterális WTO-tárgyalásokat a szolgáltatások kereskedelmének az e-kereskedelmen kívüli ágazatokban történő liberalizálása érdekében.

Az EU-nak fokoznia kell a kétoldalú szerepvállalást is, és meg kell vizsgálnia a lehetséges **erőteljesebb együttműködési kereteket a kereskedelmet érintő digitális kérdésekben a hasonlóan gondolkodó partnerekkel folytatott együttműködés terén**. Törekedni fog a hasonló gondolkodású partnerekkel folytatott szabályozási párbeszéd elmélyítésére.

Az **adatok** kérdése az EU jövője szempontjából alapvető fontosságú. A határokon átnyúló adattovábbítások és az adatlokalizációs követelmények alkalmazásának tilalma tekintetében a Bizottság **nyitott, de határozott megközelítést alkalmaz, amely az európai értékeken és érdekeken alapul**. A Bizottság törekedni fog annak biztosítására, hogy a vállalkozások az uniós adatvédelmi szabályokkal és más közpolitikai célokkal – többek között a közbiztonsággal és a közrenddel – teljes összhangban részesülhessenek az adatok szabad nemzetközi áramlásának előnyeiből. Az EU továbbra is foglalkozik majd az adatáramlás indokolatlan akadályainak kérdésével, miközben megőrzi szabályozási autonómiáját az adatvédelem és a magánélet védelme terén.²⁵ Annak érdekében, hogy jobban megbecsülhesse a határokon átnyúló adatáramlások nagyságát és értékét, a Bizottság létrehoz egy, az adatáramlások mérésére szolgáló európai elemzési keretet.

Főbb intézkedések

A Bizottság:

7. törekszik **a digitális kereskedelemről szóló, ambiciózus és átfogó WTO-megállapodás** gyors megkötésére, beleértve az adatáramlásra vonatkozó szabályokat is, amelyek teljes mértékben összhangban állnak az EU adatvédelmi keretével, valamint a fogyasztói bizalom erősítésére vonatkozó rendelkezéseket is, amelyek biztosítják a magas szintű fogyasztóvédelmet.
8. feltárja a hasonló gondolkodású partnerekkel való **szorosabb szabályozási együttműködés** lehetőségeit a digitális kereskedelem szempontjából fontos kérdésekben.

3.2.4. Az EU szabályozási hatásának erősítése

Fontos versenyelőnyt jelent, hogy az EU képes befolyásolni a globális jelentőségű szabályozások és szabványok alakulását.

²⁴ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról – COM(2020) 825 final; továbbá: Javaslat Az Európai Parlament és a Tanács Rendelete a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról (digitális piacokról szóló jogszabály) – COM(2020)/842 final, valamint: Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet).

²⁵ Az Egyesült Királysággal kötött kereskedelmi és együttműködési megállapodás digitális kereskedelemről szóló címében foglaltak szerint.

Évtizedek óta vezető szerepet tölt be ezen a fronton. Olyan nemzetközi szabványalkotó testületek munkáját támogatta, mint a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) és az ágazatspecifikus nemzetközi fórumok. Ezek az erőfeszítések segítették az európai vállalatokat a globális piacokra való bejutásban, felszámolták a kereskedelem útjában álló akadályokat és támogatták a szabályozási konvergenciát. E megközelítés – és piacának mérete – a nemzetközi szabványosításra gyakorolt erőteljes befolyást biztosított az EU számára, amely egyes esetekben azt eredményezte, hogy a szigorú uniós szabványokat, szabályozást, és szakpolitikai célkitűzéseket mások is önkéntesen bevezették a globális ellátási láncokban. Az európai exportőrök – ideértve a kkv-kat is – globálisan jelentős versenyelőnyre tettek szert az EU erős szabályozási hatásának következtében.

Az EU relatív súlya csökken, tekintettel az új szabályozási hatalmak megjelenésére és a gyors technológiai fejlődésre, amely gyakran az EU-n kívül zajlik.

Ahhoz, hogy fokozza az e területen gyakorolt befolyását, az EU-nak **a nemzetközi szabályozási együttműködés egy stratégiaibb jellegű megközelítését kell kidolgoznia**, különösen a zöld és a digitális átállás kapcsán. Az EU-nak proaktívabb álláspontot kell képviselnie az új szabályozások kidolgozásakor, hogy felkészültebb legyen az EU szabályozási megközelítésének világszerte történő népszerűsítésére. Ehhez a belső és a külső politikák közötti fokozottabb szinergiákra lesz szükség azon stratégiai területek korai szakaszban történő azonosítása érdekében, amelyekre a nemzetközi szabályozási együttműködésnek összpontosítania kell. Emellett az EU szabványalkotó testületeivel folytatott párbeszédre és együttműködésre lesz szükség a nemzetközi szabványokkal kapcsolatos stratégiai prioritások meghatározása érdekében. A Bizottság alaposabban elemezni fogja a szabályozási politikák külső dimenzióját a fontos szabályozások hatásvizsgálata során, és meghatározza a szabályozási együttműködés kiemelt partnereit. A kereskedelempolitikának készen kell állnia a szabályozók által irányított együttműködési tevékenységek támogatására, és e célból teljes mértékben ki kell használnia a kereskedelmi megállapodások kínálta lehetőségeket. A kereskedelempolitikának, valamint a nemzetközi partnerségeknek és a fejlesztési együttműködésnek – többek között a kereskedelemösztönző támogatáson keresztül – szerepet kell játszania a nemzetközi szabványok fejlődő partnerországokban való elfogadásának támogatásában és az új szabályozási követelmények betartásának elősegítésében. Az EU meg fogja erősíteni a szabályozásról folytatott párbeszédet a hasonló gondolkodású ázsiai, csendes-óceáni és latin-amerikai országokkal is.

Az Egyesült Államokkal folytatott együttműködés kulcsfontosságú lesz annak biztosítása érdekében, hogy az új szabályozások összhangban legyenek a demokratikus, nyitott és befogadó társadalmak értékeivel.

Főbb intézkedések

A Bizottság:

9. **fokozza a hasonló gondolkodású kereskedelmi partnerekkel folytatott szabályozási párbeszédet** az EU versenyképessége szempontjából stratégiainak számító területeken. Ehhez idejekorán meg kell határozni a szabályozási együttműködés kiemelt területeit és szorosabb párbeszédet kell folytatni az uniós és nemzetközi szabványalkotó szervezetekkel.
10. szorosabb **transzatlanti partnerséget alakít ki gazdaságaink zöld és digitális átállása** érdekében, többek között az EU–USA Kereskedelmi és Technológiai Tanács révén.

3.2.5. *A szomszédos és bővítési országokkal, valamint Afrikával fennálló uniós partnerségek megerősítése*

Legjelentősebb kapcsolataink azokhoz fűződnek, akik földrajzilag a legközelebb vannak hozzánk. A szomszédos országok és Afrika a stabilitása és jóléte az EU politikai és gazdasági érdekét szolgálja. Az EU minden tőle telhetőt meg kíván tenni annak érdekében, hogy támogassa a partnereket a Covid19-világjárvány hatásaiból való kilábalásra és a fenntartható fejlődés megvalósítására irányuló erőfeszítéseikben. Az EU ezen országokkal kötött kereskedelmi megállapodásainak sűrű hálózata lehetőséget kínál a szorosabb gazdasági integrációra, valamint integrált termelési és szolgáltatási hálózatok létrehozására. Ez egy átfogóbb stratégia részét képezné, amelynek célja a fenntartható beruházások előmozdítása és gazdaságaink rezilienciájának javítása diverzifikált értékláncok révén, valamint a fenntartható termékekkel folytatott kereskedelem fejlesztésének ösztönzése, többek között az éghajlat és energetikai átalakulás támogatása érdekében. A kereskedelempolitika – az átfogó partnerségekhez való szélesebb körű hozzájárulásának részeként – az irreguláris migráció kiváltó okainak kezeléséből is részt fog vállalni, az új migrációs és menekültügyi paktummal²⁶ összhangban.

Az EU meg fogja erősíteni az Európai Gazdasági Térség országaival fennálló szoros gazdasági partnerségét. Az Unió várakozással tekint az Egyesült Királysággal való szoros együttműködésre a kereskedelmi és együttműködési megállapodásban rejlő lehetőségek teljes mértékű kiaknázása érdekében. Az EU szintén érdeklődéssel várja a Svájcjal és Törökországgal fennálló kereskedelmi és gazdasági kapcsolatainak korszerűsítését, feltéve, hogy a megfelelő feltételek teljesülnek.

Különösen fontos lesz a **Nyugat-Balkánnal** és a **keleti partnerség** országaival²⁷ való szorosabb gazdasági integráció támogatása. A **Nyugat-Balkán** esetében a továbbfejlesztett bővítési módszertan, valamint a gazdaságélénkítési és beruházási terv²⁸ teremti meg a csatlakozást megelőzően a gyorsított uniós piaci integráció keretét, miközben egyenlő versenyfeltételeket biztosít. Ez a fokozott gazdasági integráció a Nyugat-Balkánnak az uniós szabályokon és normákon alapuló közös regionális piac létrehozására irányuló saját kötelezettségvállalásaira épül. A keleti partnerség, különösen a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodással rendelkező partnerországok (Ukrajna, Grúzia és Moldova) tekintetében az EU támogatja az uniós szabályozási modellhez való szorosabb igazodásra irányuló erőfeszítéseket, többek között a digitális és zöld átállás tekintetében. E partnerek számára az uniós szabályozások beépítésére irányuló erőfeszítéseket az azok kidolgozásának és végrehajtásának módjával kapcsolatos szorosabb párbeszéd kísérheti, amely magában foglalhatja a szakértői csoportokban való részvételt és az EU szabványosítási szervezeteivel való szorosabb együttműködést. Fontolóra kell venni további lépéseket is, a kereskedelemnek többek között a megfelelőségértékelésről szóló megállapodások révén történő elősegítése érdekében.

Az EU **déli szomszédsággal**²⁹ fennálló kapcsolatainak és gazdasági integrációjának javítása stratégiai szükséglet lesz a hosszú távú stabilitás érdekében. Az EU számára előnyös a dél-mediterrán térség országainak közelsége, valamint az azokkal ápolts kulturális és nyelvi kapcsolatok, amelyek megkönnyítik ezt a stratégiai jelentőségű gazdasági és kereskedelmi

²⁶ Új migrációs és menekültügyi paktum, COM (2020) 609 final.

²⁷ A reziliencia erősítése – a mindenki számára előnyös keleti partnerség, JOIN (2020) 7 final.

²⁸ A Nyugat-Balkánra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv, COM(2020) 641 final.

²⁹ Megújított partnerség a déli szomszédsággal – A földközi-tengeri térségre vonatkozó új menetrend; JOIN(2021) 2 final.

integrációt. A kereskedelempolitika kulcsfontosságú eszköz lehet az EU és a déli szomszédság közötti stratégiai jelentőségű kölcsönös függőségek előmozdításában és a mindenki számára előnyös integrációs kezdeményezések kidolgozásában, különös tekintettel a stratégiai jelentőségű értékláncokkal kapcsolatos kezdeményezésekre. A 2000-es évek eleje óta az EU – átfogóbb társulási megállapodások részeként – szabadkereskedelmi megállapodásokat kötött a Földközi-tenger déli részének nyolc országával. A mély és átfogó szabadkereskedelmi térségre vonatkozóan évek óta zajlanak a tárgyalások Marokkóval és Tunéziával. Az EU kész megvitatni mindkét partnerrel a kereskedelmi és beruházási kapcsolatok korszerűsítésének lehetőségeit, hogy azok jobban alkalmazkodhassanak a mai kor kihívásaihoz.

Az EU jelentősen **fokozza az afrikai partnerekkel** kapcsolatos szerepvállalását azok gazdasági potenciáljának felszabadítása, valamint a gazdasági diverzifikáció és az inkluzív növekedés előmozdítása érdekében. Ez tovább erősíti a fenntartható kereskedelmi és beruházási kapcsolatokat mind a kontinensek között, mind pedig Afrikán belül³⁰. Ez összhangban van az Afrikai Kontinentális Szabadkereskedelmi Térség (AfCFTA) sikeres végrehajtásán alapuló, kontinensek közötti kereskedelmi megállapodás hosszú távú tervével. Ez különösen Afrika regionális gazdasági közösségeire és az EU-val kötött gazdasági partnerségi megállapodásokra épít. Az Afrikával fennálló kapcsolat szorosabbra fűzését minden szinten elő kell mozdítani, többek között az Afrikai Unióval és annak tagjaival folytatott politikai párbeszéddel, a gazdasági partnerségi megállapodások kiszélesítésével és elmélyítésével, valamint az egyes országokkal való kétoldalú kapcsolatok kialakításával a fenntartható mezőgazdaságba, feldolgozóipari termékekbe és szolgáltatásokba történő beruházások előmozdítása érdekében. A Bizottság meg fogja vizsgálni azt is, hogy az Afrika EU-val folytatott kereskedelmére alkalmazandó harmonizált származási szabályok révén miként lehetne elősegíteni az integrációt a kontinensen.

A Bizottság egy **új fenntartható beruházási kezdeményezést** fog az **Afrikában és a déli szomszédságban** található partnerek vagy régiók elé terjeszteni. Ez történhet önálló beruházás megállapodások formájában vagy a meglévő kereskedelmi megállapodások korszerűsítésének részeként. Ezek hatásának maximalizálása és végrehajtásának megkönnyítése érdekében a szóban forgó megállapodások kidolgozására uniós fejlesztési együttműködési eszközökkel együttesen kerül sor a beruházások támogatása érdekében, és – amennyiben az megvalósítható – az „Európa együtt” megközelítés alkalmazásával, biztosítandó a szinergiákat az EU tagállamaival, a magánszektorral, a civil társadalommal és valamennyi releváns szereplővel. E kezdeményezések közül a legkiemelkedőbb a szubszaharai Afrika és az EU szomszédsága számára 2017-ben elindított külső beruházási terv (EIP). Ide tartozik az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz (EFSD+) is, amely a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó új többéves pénzügyi keretben globálisan alkalmazhatóvá válik. A külső beruházási terv három pillére segíti az Afrikában és a szomszédságban megvalósuló fenntartható beruházások támogatását, miközben reformokat ösztönöz az üzleti környezet és a befektetési környezet javítása érdekében. Erre a régiók közötti integráció és – az AfCFTA fejlődésével – az EU–Afrika kereskedelmi kapcsolatok szorosabbá fűzése céljából fog sor kerülni.

Főbb intézkedések

A Bizottság:

³⁰ Amint azt „Az Afrikával kapcsolatos átfogó stratégia felé” című, az EU–Afrika stratégiáról szóló, 2020. márciusi közös közlemény (JOIN(2020) 4 final) körvonalazza.

11. elmélyíti a kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat más európai országokkal, beleértve a **Nyugat-Balkánt és azokat az országokat is, amelyek a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségre vonatkozó megállapodást kötöttek az EU-val**, különös tekintettel a zöld és a digitális átállást támogató szorosabb szabályozási együttműködésre. Korszerűsíti kereskedelmi és beruházási kapcsolatait a **déli szomszédság** azon országaival, amelyek érdekeltek az Európai Unióval való szorosabb integráció előmozdításában.
12. Megerősíti az együttműködést **az afrikai országokkal** az alábbiak révén:
 - a) az Afrikai Unióval és annak tagjaival folytatott **politikai párbeszéd** és együttműködés fokozása, valamint az AfCFTA zökkenőmentes végrehajtása, beleértve a magánszektorral való együttműködést és a közös afrikai normák ösztönzését a regionális és kontinentális szintű integráció fokozása érdekében.
 - b) **az afrikai regionális gazdasági közösségekkel meglévő kereskedelmi megállapodások elmélyítése és szélesítése**, valamint azok fenntarthatósági vetületének erősítése.
 - c) **az afrikai országokkal fennálló különféle kereskedelmi megállapodások közötti kapcsolatok és szinergiák fokozása** további lehetőségeinek vizsgálata, például az EU-val folytatott kereskedelem során alkalmazott harmonizáltabb származási szabályok révén.
 - d) Afrikával és a déli szomszédsággal **fenntartható beruházási megállapodások** megkötésére való törekvés.

3.2.6. *Az EU által a kereskedelmi megállapodások végrehajtására és érvényesítésére helyezett nagyobb hangsúly és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása*

Az elmúlt évek új megállapodásainak hullámát követően a Bizottság arra összpontosítja majd erőfeszítéseit, hogy ténylegesen **érvényre juttassa az EU kereskedelmi megállapodásainak előnyeit**, a piacra jutásra és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettségvállalások **határozott érvényesítésével** párhuzamosan. Az európai érdekelt feleknek tisztában kell lenniük az uniós kereskedelmi megállapodások kínálta lehetőségekkel, és bízniuk kell abban, hogy képesek lesznek kiaknázni az EU által a tárgyalások során kialakított nyereségeket. Az EU az ázsiai és csendes-óceáni térségben és Latin-Amerikában olyan kereskedelmi megállapodások megkötésére irányuló tárgyalásokat folytatott, illetve olyan tárgyalásokat folytat, amelyek jelentős gazdasági lehetőségeket nyitnak meg. Ezért fontos, hogy megteremtsük a Mercosurral és Mexikóval létrejött megállapodások megerősítésének feltételeit, és lezárjuk a folyamatban lévő tárgyalásokat, különösen Chilével, Ausztráliával és Új-Zélanddal, amelyek jó úton haladnak. A Mercosur esetében folyamatban van a megállapodás fenntartható fejlődéssel kapcsolatos vetületét érintő együttműködés fokozásáról szóló párbeszéd, amely a Párizsi Megállapodás végrehajtásával és különösen az erdőirtással foglalkozik.

Ez az EU nyitott stratégiai autonómia felé irányuló törekvésének kritikus eleme, és megkönnyíti a piacokhoz való hozzáférést, különösen a kkv-k számára. Egyúttal az EU exportjára hatással lévő protekcionista tendenciák és torzulások ellensúlyozására is szolgál. E munkaterület a központi szerepét a Bizottság 2020 júliusában, a **kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselő** kinevezésével erősítette meg.

Ez a következő területeken történő munkát jelenti:

- **A kereskedelmi megállapodások végrehajtása által kínált lehetőségek teljes mértékű kihasználása.** Az EU a kereskedelmi megállapodásaiban rejlő valamennyi beépített rugalmassággal élni fog annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a céljuknak, és kezeljék a zöld és digitális átállással kapcsolatos új kihívásokat. Az EU továbbra is fogja használni a kereskedelemösztönző támogatását arra, hogy segítse a fejlődő országokat a kereskedelmi megállapodások végrehajtásában, valamint támogassa őket a szabályoknak és normáknak való megfelelésben, különösen a fenntartható fejlődés tekintetében.
- **Az uniós érdekelt felek támogatása abban, hogy a lehető legtöbbet hozzák ki az uniós megállapodások által teremtett lehetőségekből.** A Bizottság az **Access2Markets portál** sikerére építve további funkciókat fog beépíteni abba, és össze fogja kapcsolja azt más fontos információs csatornákkal³¹, különösen a kkv-k számára. A Bizottság továbbra is támogatni fogja az elsősorban kkv-kból álló uniós mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari ágazatot, előtérbe helyezve termékeik fenntarthatóságának és minőségének javítását, és ezáltal az uniós élelmiszer-fenntarthatósági rendszer éllovasaivá tételüket.
- **Az EU kereskedelmi megállapodásai megfelelő végrehajtásának és érvényesítésének nyomon követése,** valamint a piacra jutási akadályokkal, illetve a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettségvállalások megsértésével kapcsolatos panasztétel megkönnyítése az egyponos adatbeviteli rendszer révén. A Bizottság együttműködik az EU tagállamaival, az Európai Parlamenttel és az érdekelt felekkel a kötelezettségvállalások uniós kereskedelmi partnerek általi végrehajtásának nyomon követése és egy koherens megközelítés alkalmazásának biztosítása érdekében. A Bizottság javaslatot fog tenni egy konkrét jogalkotási aktusra, amely szükséges többek között az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás kereskedelemmel kapcsolatos rendelkezéseinek érvényesítéséhez is.
- A meg nem felelés kezelése **a WTO-n vagy kétoldalú vitarendezésen** keresztül, amennyiben más eszközök nem vezetnek eredményre. A **frissített jogérvényesítésről szóló rendelet**³² megerősíti az EU arra irányuló kapacitását, hogy fellépjen azokban a helyzetekben, amikor a WTO vagy a kétoldalú megállapodások keretein belüli vitarendezés elakad.
- A Bizottság továbbra is határozottan fogja alkalmazni a **piacvédelmi eszközöket** annak érdekében, hogy az európai ipar ne legyen kitéve a tisztességtelen kereskedelem káros hatásainak. Ez magában foglalja a harmadik országok által például a beruházásfinanszírozás terén nyújtott támogatások új formáinak nyomon követését, valamint azok kiegyenlítő vámintézkedésekkel való megfelelő kezelését.

³¹ Fel lehetne térképezni különösen az egyéb információforrásokkal, köztük az Enterprise Europe Networkkel (EEN), az EU–Japán Ipari Együttműködési Központtal, a Kínában működő uniós kkv-központtal, az Európai Üzleti Szervezet globális hálózatával, az európai kereskedelemösztönző szervezetekkel és a kkv-k szellemi tulajdon-jogi információs szolgálataival fennálló szinergiákat.

³² <https://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2204>

Az uniós vállalkozások – különösen a kkv-k – támogatására szolgáló, új online eszközök:

- **a kereskedelemösztönzésre és a jogszabályi megfelelésre szolgáló, hatékonyabb digitális rendszerek** vizsgálata és végrehajtása az uniós jogszabályokban az uniós egyablakos vámügyintézési környezetre és az uniós piacfelügyeleti információs és kommunikációs rendszerre (ICSMS) alapozva, és ebben az összefüggésben a termékmegfelelési információk (beleértve a termékek megfelelési tanúsítványait is) digitalizálásának mérlegelése.
- új **Access to Procurement (A2P)** eszköz létrehozása, amely lehetővé teszi az uniós gazdasági szereplők számára annak meghatározását, hogy jogilag garantált-e számukra a közbeszerzési pályázatokhoz való hozzáférés harmadik országokban, és ha igen, milyen feltételek mellett;
- az **Access2Markets (A2M)** internetes portál kibővítése, hogy bővebb és az **uniós szolgáltatásexportőrök és beruházók** számára releváns információkat is tartalmazzon, valamint a platform további fejlesztéseinek fontolóra vétele;
- a származási szabályok önértékelési eszközének (ROSA) javítása annak érdekében, hogy segítsék a vállalkozásokat – különösen az európai kkv-eket – a származási szabályok megfelelő alkalmazásában harmadik országokba történő kivitel során.

- A **biztonság területén a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló rendelet** értelmében a Bizottság ismételten felszólítja valamennyi tagállamot, hogy hozzanak létre és alkalmazzanak egy teljes körű FDI-átvilágítási mechanizmust azon esetek kezelésére, amikor egy adott üzleti tevékenység, infrastruktúra vagy technológia megszerzése vagy ellenőrzése kockázatot jelentene az EU-ban a biztonságra vagy a közrendre nézve³³. A Bizottság a tagállami hatóságokkal közösen folytatja az együttműködési mechanizmus végrehajtását a biztonság és a közrend kockázatos közvetlen külföldi tőkebefektetésekkel szembeni védelme érdekében, és fontolóra veszi a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló rendelet által létrehozott együttműködési mechanizmus megerősítését.

- A Bizottság együtt fog működni a tagállami hatóságokkal annak érdekében, hogy biztosítsa az érzékeny kettős felhasználású árukra és technológiákra vonatkozó korszerűsített exportellenőrzési rendelet³⁴ hatékony végrehajtását a biztonságos értékláncok támogatása, a nemzetközi biztonság előmozdítása, az emberi jogok védelme, valamint annak érdekében, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítson az uniós exportőrök számára.

Mindazonáltal az EU-nak **fejlesztenie kell eszközeit ahhoz, hogy szembe tudjon nézni az új kihívásokkal**, és megvédelmezze az európai vállalatokat és polgárokat a

tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szemben úgy az EU-n belül, mint azon kívül.

- A Bizottság új jogi eszközre vonatkozó javaslatot fog benyújtani a kereskedelempolitika területén, hogy védelmet biztosítson az EU számára a harmadik országok esetleges **kényszerítő intézkedéseivel szemben**.
- A Bizottság javaslatot tesz egy, a **külföldi támogatások által az EU belső piacán okozott torzulások** kezelésére szolgáló jogi eszközre.
- A közbeszerzési eljárásokban az uniós gazdasági szereplők kölcsönös hozzáféréseinek javítása érdekében a Bizottság törekszik a **nemzetközi közbeszerzési eszköz létrejöttének előmozdítására, és felkéri a Tanácsot, hogy munkáját sürgősen fejezze be**.

³³ A Bizottság közleménye (2020. március 25.) a közvetlen külföldi tőkebefektetésekről, a harmadik országokból származó tőke szabad mozgásáról, valamint Európa stratégiai eszközeinek védelméről, C(2020) 1981 final.

³⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2045

- Végül, annak érdekében, hogy jobb versenyfeltételeket teremtsen az uniós vállalkozások számára harmadik országok piacain, ahol egyre inkább olyan külföldi versenytársakkal találják szemben magukat, amelyeket kormányuk pénzügyi támogatásban részesít, a Bizottság megvizsgálja az **exporthitelekre vonatkozó uniós stratégia lehetőségeit**. Ez magában foglal egy uniós exporthitel-keretet és az uniós pénzügyi eszközök fokozott koordinációját. A zöld megállapodás fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetésére irányuló célkitűzésével összhangban ez ösztönözni fogja az éghajlatbarát technológiai projekteket is, és javasolni fogja a széntüzelésű villamosenergia-ágazat támogatásának azonnali leállítását, valamint a harmadik országokban megvalósuló, a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiainfrastruktúra-projektekbe való minden további beruházás megakadályozását, kivéve, ha azok teljes mértékben összhangban állnak a Párizsi Megállapodás hosszú távú célkitűzéseivel és a rendelkezésre álló legjobb tudományos eredményekkel összhangban álló, ambiciózus és egyértelműen meghatározott klímasemlegességi pályával.

A Bizottság tovább folytatja az **EU kereskedelmi megállapodásaiban a preferenciális származási szabályok harmonizációjára** irányuló munkáját, az uniós érdekelt felek – különösen a kkv-k – érdekeit figyelembe véve.

Az uniós kereskedelmi megállapodások által egyének és vállalatok számára nyújtott előnyök kiaknázása, a meglévő akadályok szisztematikusabb kezelése és az új akadályok kialakulásának megakadályozása az összes uniós intézmény, tagállam, valamint a civil társadalom és más érdekelt felek részéről közös erőfeszítést tesz szükségessé. A Bizottság ezen erőfeszítések élére áll, többek között az uniós küldöttségek munkája, valamint a tagállamok és a gazdasági társaságok harmadik országokban működő hálózatai révén.

Főbb intézkedések

A Bizottság:

13. A tárgyalások lezárásához és a még megkötésre váró kétoldalú megállapodások megerősítéséhez szükséges feltételek megteremtése révén törekszik az **EU és a kulcsfontosságú növekedési régiók** – az ázsiai és csendes-óceáni térség és Latin-Amerika – **közötti partnerségek megszilárdítására**.
14. Teljes mértékben felhasználja a **kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselő** szerepét annak érdekében, hogy maximalizálja a tárgyalások eredményeinek előnyeit a vállalatok, különösen a kkv-k és a mezőgazdasági termelők számára, valamint hogy felszámolja azokat az akadályokat, amelyek gátolják a megállapodásokban rejlő lehetőségek kiaknázását, többek között a fenntartható fejlődést illetően.
15. Tovább erősíti az **új kihívások kezelésére**, valamint az európai vállalkozások és polgárok tisztességtelen nemzetközi kereskedelmi gyakorlattal szembeni védelmére **szolgáló uniós eszközöket**, többek között egy kényszerhelyzeti eszköz kidolgozása révén. Ezen túlmenően a Bizottság meg fogja vizsgálni az **uniós exporthitel-stratégia lehetőségeit**.
16. Az uniós vállalkozások – különösen a kkv-k – támogatására szolgáló, **új online eszközöket** alakít ki.

4. A KERESKEDELEMPOLITIKÁRÓL FOLYTATOTT, TÁJÉKOZTATÁSON ALAPULÓ VITA TÁMOGATÁSA

A mindenki számára előnyös kereskedelemről szóló közleményével³⁵ a Bizottság jelentősen növelte az átlátható és inkluzív kereskedelempolitika iránti elkötelezettségét. A Bizottság továbbra is ezen az úton fog haladni, amellyel kapcsolatban pozitív visszajelzéseket kapott a kereskedelempolitika felülvizsgálatához nyújtott hozzájárulások során³⁶. Az Eurobarométer legfrissebb, 2019-ben közzétett felmérései azt mutatták, hogy az emberek üdvözölték az elmúlt évek erőfeszítéseit: tízből hatan azt mondták, hogy bíznak abban, hogy az Unió nyílt és átlátható módon folytatja kereskedelempolitikáját.

Tekintettel az **érdekelt felek közötti párbeszéd** és a kulcsfontosságú kérdésekben folytatott konkrét együttműködés ösztönzésének fontosságára, a Bizottság elmélyíti a civil társadalommal folytatott együttműködését a 2020-ban elindított, Civil Társadalmi Párbeszéd elnevezésű felülvizsgálati tanulmány alapján. Kiemelt hangsúlyt kap a végrehajtás és az érvényesítés, annak biztosítására összpontosítva, hogy az EU érdekei maradéktalanul teljesüljenek a kereskedelmi megállapodások várható előnyeit illetően. A WTO-reformra való összpontosítás az e kérdésekről folytatott fokozott eszmecsereben is tükröződni fog.

A kereskedelempolitika-fejlesztés szilárd alapjainak biztosítása érdekében a Bizottság **elmélyíti az adatelemzésre és -gyűjtésre irányuló erőfeszítéseit**, és arra ösztönzi az érdekelt feleket, hogy osszák meg elemzési tevékenységük eredményeit. A Bizottság utólagos értékelést fog készíteni az uniós megállapodásoknak a legfontosabb környezeti tényezőkre, többek között az éghajlatra gyakorolt hatásáról. A Bizottság emellett azon fog munkálkodni, hogy jobban megértse a kereskedelempolitika különböző részeinek a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásait, és információkkal szolgáljon a kereskedelempolitika területén a nemekkel kapcsolatos tudatosság javítása érdekében megvalósítandó tevékenységekhez³⁷, ideértve a kereskedelemösztönző támogatást is. A Bizottság a kereskedelempolitika foglalkoztatásra és a társadalmi fejlődés különböző aspektusaira gyakorolt hatásaira vonatkozó további elemző munkát végez.

5. KÖVETKEZTETÉS

Az uniós kereskedelempolitikának alkalmazkodnia kell, egyúttal tükröznie kell korunk kihívásait és az emberek elvárásait. A mi feladatunk annak biztosítása, hogy a kereskedelempolitika az EU érdekeinek érvényesülését szolgálja, elősegítse törekvéseinek megvalósítását és megőrizze a világban elfoglalt helyét – a jelen és a jövő generációi számára egyaránt. Ezért olyan kritikus fontosságú, hogy az EU kereskedelempolitikájának új irányt adjunk: támogatnia kell az uniós gazdaság mélyreható zöld és digitális átállásának célkitűzését, a korszerűsített szabályokon és határozottabb jogalkalmazási fellépésen alapuló, fenntarthatóbb és méltányosabb globalizáció érdekében. Végül soron csak így lehetséges, hogy felelősségteljes és fenntartható módon megteremtjük azokat a lehetőségeket, amelyeket az uniós polgárok, munkavállalók és vállalkozások elvárnak, és amelyekre a bolygónknak szüksége van.

³⁵ A mindenki számára előnyös kereskedelem: A felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitikára felé, COM (2015) 0497 final.

³⁶ https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=266&utm_source=dlvr.it&utm_

³⁷ Közös nyilatkozat a kereskedelemről és a nők gazdasági szerepvállalásáról a WTO a 2017. decemberi, Buenos Aires-ben megrendezett miniszteri konferenciája alkalmából.